

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

ZACHODNIO-
POMORSKIE

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ FILIALNY p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej

2. Czas powstania

XV w., przebud.
w k.XIX w.

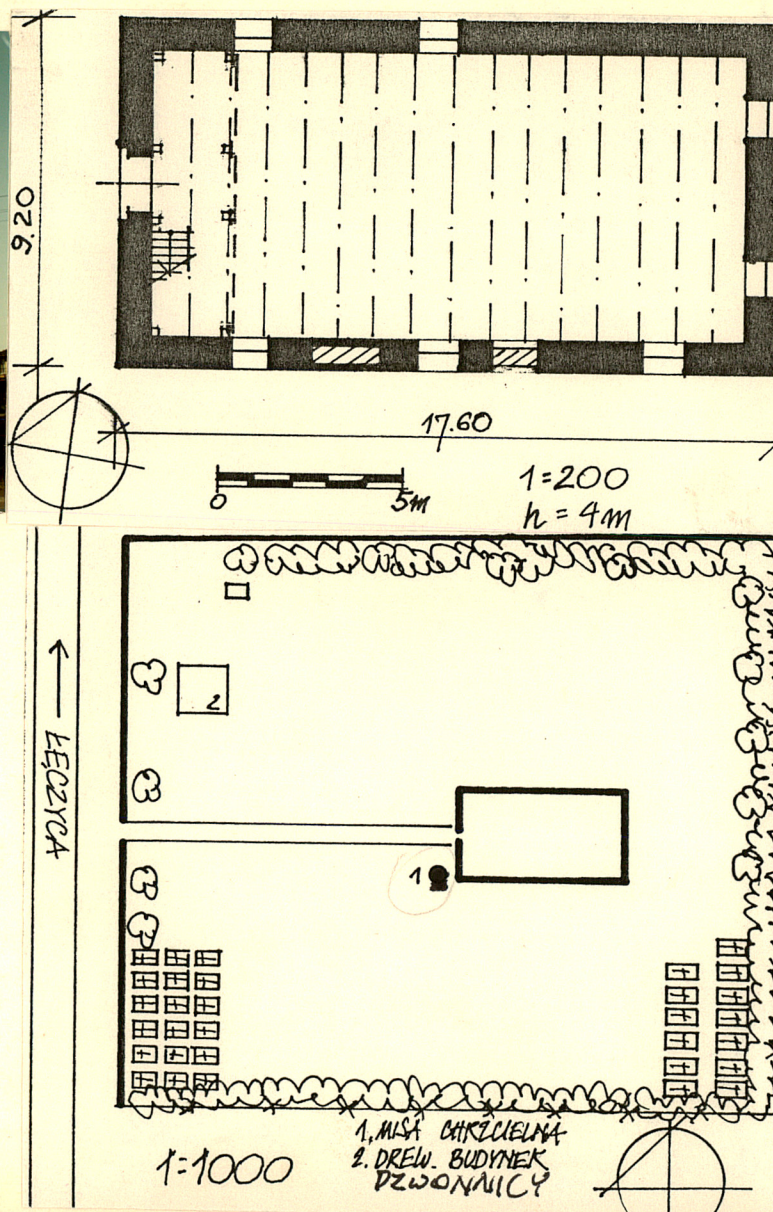
3. Miejscowość

K I C K O

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Działka kościelna i kościół od pñ.

4. Adres Kicko

73-112 Stara Dąbrowa

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczyecińskie

gmina Stara Dąbrowa pow. STARGARDZKI

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Kietzig (do 1945 r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo szczyecińskie

powiat Stargard szczyeciński

8. Właściciel i jego adres

Parafia p.w.św.Józefa
w Łęczycy - rzym.-kat.
73-112 Stara Dąbrowa

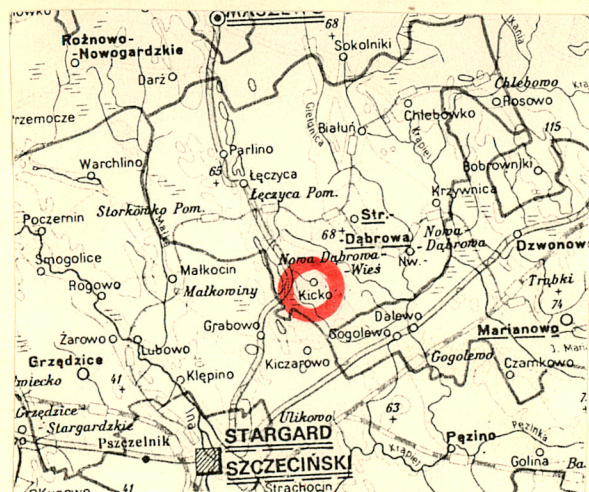
9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

471 z 21.12.1963 r.

Nr data

Orientacja 1:300 000

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

ORIENTACJA: wieś Kicko położona jest po wsch. stronie szosy Stargard-Maszewo, 9 km na półn. od Stargardu a 5 km na półd. od parafii w Łęczycy.

SYTUACJA: kościół posadowiony jest w centrum wsi, która posiadała układ owalny, rozwinięty na osi NW-SE. Obecnie nawie, na którym zlokalizowano kościół zostało częściowo zatarte. W półn-zach. narożniku działki kościelnej - dzwonnica kozłowa.

MATERIAŁ, TECHNIKA: ściany wzniesione z głazów narzutowych i drobniejszych kamieni, ociosanych w licu, w nieregularnym wątku, miejscami uzupełniane cegłą. W portalach i obramieniach okien użyto cegły. Szczyty również murowane z cegły. Zaprawa wapienna z użyciem ułamków kamienia i cegły w spoinach (poza szczytem zachodnim XIX-wiecznym). Elewacje pokryte płytkim tynkiem wapienno-piaskowym. Cokół nieczytelny. Ściany dzwonnicy szkieletowe, drewn., szalowane deskami.

Strop drewn., belkowy, nagi, przykryty deskami. Rozstaw belek co 1 m. Wieżba krokwiowo-jętkowa, dwustolcowa, łączona na kołki ciesielskie. Pokrycie dachu: dachówka ceramiczna, karpiówka, układana w "rybią łuskę". Posadzka klinkierowa (z cegły). Schody drewn., jednobiegowe, z poręczą na tralkach. Okna: metalowe ramy osadzone w prostych ościeżach z lukowym lub ostrołukowym nadprożem. Pole okna dzielone metalowymi, krzyżowymi szczeblinami, z witrażami (XX-wiecznymi). Drzwi: w portalu zach. (z zamurowanym wypełnieniem łuku ostrego) nowe drzwi 2-skrzydłowe, zawieszane na hakach na zawiasach czopowych. Skrzydła wielopłycinowe.

RZUT: świątynia orientowana, założona na planie prostokąta o wym. 17,60 x 9,20 m. Przy ścianie zachodniej znajduje się empora organowa, wsparta na czterech parach drewn. słupów. Kościół dostępny wejściem zachodnim. Portal półd. zamurowano.

BRYŁA: budowla prostopadłościenna (o wys. murów ok. 4 m), bezwieżowa, przykryta dachem dwuspadowym, o spadku połaci ok. 45°. Wysunięte krawędzie szczytów tworzą attyki

ELEWACJE: zachodnia 1-osiova, z ostrołukowym, ceglany, dwuuskokowym portalem w osi. Wypełnienie łuku zostało zamurowane i obecnie wejście posiada nadproże proste.

(c.d. na wkładce nr 1)

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Pierwsza wzmianka o wsi Kicko z 1269 r. związana jest z nadaniami ks. Barnima I dla biskupstwa kamieńskiego w ziemi stargardzkiej i maszewskiej.

Kościół w Kicku powstał w XV w. jako późnogotycka budowla salowa, prostokątna, orientowana, bez wieży. Na późnogotyckie datowanie kościoła wskazują ściany murowane z głazów narzutowych w bezwałkowym układzie, oraz późnogotycki ceglany, blendowany szczyt wsch. Kościół w Kicku był k. parafialnym z patronem w postaci magistratu Stargardu, w XVI w. posiadał dobra ziemskie, przy kościele była szkoła.

W XVIII w. do szczytu zach. dobudowano wieżę. W II poł. XIX w. świątynia została gruntownie przebudowana. Przemurowano szczyt zachodni i okna w elewacjach półn. i półd., oraz w elewacji wsch. Prawdopodobnie wówczas zamurowano portal półd. i wybito obok drugie, obecnie również zamurowane. Budowla zatraciła pierwotne cechy stylowe.

Po II wojnie kościół został k. fil. parafii rzym.-kat. w Łęczycy. Poświęcony 20 IV 1948 r.

14. Kubatura 720 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 180 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ogólnie stan techniczny obiektu jest zadowalający, brak bezpośrednich zagrożeń. Niemniej wskazany byłby szczegółowy przegląd ceramicznego pokrycia dachu, gdyż mimo braku widocznych ubytków, dachówka jest stara i miejscami zlasowana.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Szczegółowe oględziny ceramicznego pokrycia dachu i określenie stopnia zużycia dachówek.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Konsystorz Szczeciński T.I s.174

Archiwum Państwowe w Szczecinie, ul. św. Wojciecha 13

- rejestr dóbr kościelnych z 1595 r.
- obsadzenie duchownych, zapisy, opis kościelnego systemu kształcenia lata: 1693-1758 i 1789-1809
- rejestr majątku kościelnego, sprawy chłopów kościelnych, naprawy w majątku kościelnym, pożyczka na budowę wieży, remont kościoła i domu proboszcza, przenoszenie hipoteki, lata: 1695 - 1737 i 1783-1804
- wizytacje kościoła 1794-1796 r.
- obsada proboszcza 1754-1759 r.

22. Biblioteka

Lemcke H. - Die Bau und Kunstdenkmäler des Reg. Stettin, Stettin 1908 H.VIII s.23-24

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Archiwum Działu Sztuki Dawnej Muzeum Narodowego w Szczecinie, Staromłyńska 27, neg. szklany romańskiej chrzcielnicy.

Mapa 1: 25000 z 1892, PSOZ O/Szczecin

24. Uwagi różne

Nr 144. doc. konser 218e/81

Neg. nr 47.161-47.176

25. Opracował

tekst..... Bogusław Szerniewicz, X 1995
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki..... B. Szerniewicz, X 1995
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr..... B. Szerniewicz, lipiec 1995
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów..... PSOZ O/Szczecin

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładki 1-2

1. Miejscowość	KICKO	2. Obiekt (nazwa, jak w karcie) kościół filialny p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d.pktu 13 mapa z 1892, zdjęcia
----------------	-------	---	---

c.d.pktu 13:

Szczyt zachodni XIX-wieczny, o ceglanym licu, zdobiony jest trzema ostrołukowymi okienkami, rozmieszczonymi na dwóch poziomach (w trójkącie). Nad narożniki i szczyt wynoszą się czworoboczne, ceglane sterczynki. Elewacja wschodnia 2-osiowa, z oknami łukowymi w osiach (wg H.Lemckiego - formy okien zmienione w stosunku do pierwotnego kształtu). Szczyt wsch. zdobiony 4-ma ostrołukowymi blendami. Ponad nimi, pod krawędzią szczytu, umieszczono blendę owalną. Pola blend otynkowane (tynk odpada). Elewacja północna 2-osiowa, z dwoma ostrołukowymi oknami, umieszczonymi na zach. od osi środkowej. Elewacja południowa posiada trzy symetrycznie rozmieszczone okna ostrołukowe. Pomiedzy oknami widoczne są dwa, zamurowane, portale. Jeden (pomiedzy oknem 1-szym i 2-gim od zachodu), większy, łukowy, zamurowany gładziami równo z licem muru kościoła. Drugi (pomiedzy oknem 2-gim i 3-cim) - ostrołukowy, zamurowany cegłą, z uskokiem. Od wnętrza widoczny w postaci portalu łukowego, w odcinkowej płycinie.

WNETRZE: kościół salowy, jednonawowy. Przy ścianie zach. znajduje się empora organowa, wsparta na czterech parach drewnianych słupów, fazowanych, z ozdobnie opracowaną głowicą. Balustrada empory drewn., pełna, płycinowa. Ściany malowane - białe. Belki stropowe malowane w kolorze białym, deski, kryjące strop, w kolorze błękitnym.

WYPOSAŻENIE: wymieniana przez H.Lemckiego romańska chrzcielnica z wapienia zachowała się, znajduje się na zewnątrz, przy pld-zach. narożniku. Ponadto w kościele znajdują się (nie wymieniane) dwa barokowe ołtarze (w tym jeden z kościoła w Kiczarowie). Na emporze pozostała szafa organowa o wystroju neogotyckim (organów brak). W dzwonnicy - dzwon z datą "1917-1925"

INSTALACJE: elektryczna, odgromowa.

Wkładkę założył: B. Szerniewicz, X 1995
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ O/Szczecin

Mapa 1:25 000
z 1892 r.

Wzór ODZ 1978 r.

1.

2.

3.

4.

5.

1. Dawna brama cmentarna
2. Elewacja szczytowa zach.
3. Elewacja pld
- 4,5 Elewacja wsch.
6. Elewacja pln.

6.

1. Miejscowość

KICKO

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

kościół filialny p.w.
M.B. Częstochowskiej

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

7.

8.

9.

10.

7. elewacja pld., zamurowany portal późnogotycki
 8. wewnątrz-ściana pld, zamurowany portal z XIX w.
 9. widok na podest ołtarzowy
 10. dwa barokowe ołtarze

Wkładkę złożył: B. Szerniewicz
 (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ. O/Szczecin

11.

12.

13.

- 11. Drewniana dzwonnica
- 12. romańska chrzcielnica z wapienia
- 13. ławki i empora muzyczna
- 14. Dzwon z datą 1917-1925
- 15. konstrukcja zawieszenia dzwonu

14.

15.

1. Miejscowość..... K I C K O	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina..... Stara Dąbrowa	DZWONNICA przy kościele fil. p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej	tekst, rysunki, zdjęcia
3. Województwo..... szczęcińskie		

①

Wolnostojąca dzwonnica, towarzysząca kościołowi w Kicku, została wybudowana prawdopodobnie w 2 poł. XIX w. Wg. danych dotyczących historii kościoła (zob. rubr. 12 karty ewidencyjnej) do bezwieżowej, XV-wiecznej świątyni dobudowano w wieku XVIII-tym wieżę. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że była to drewniana dzwonnica wieżowa. Przemawia za tym zarówno fakt powszechnego występowania w regionie tego typu budowli jak i brak śladów ewent. wieży murowanej. Nie jest wiadome, kiedy wzmiankowana wieża uległa rozbiórze. Być może należy to wiązać z gruntowną przebudową kościoła, mającą miejsce w 2 poł. XIX w. W jej ramach przebudowano m. in. zachodnią ścianę szczytową. Usytuowana przy niej wieża działanie takie mogłaby uniemożliwić. Zapewne w jej miejsce wzniesiono obecnie istniejącą dzwonnice, lokując ją w dość znacznym oddaleniu od kościoła. Nie ulega wątpliwości, że konstrukcja dzwonnicy została uzupełniona dodatkowymi elementami (oraz wyremontowana) w roku 1925 lub bezpośrednio przed; w tym bowiem roku zawieszono na niej dzwon, którego wielkość i ciężar wymagały wzmocnienia budowli. Nowsze elementy wyróżniają się mniejszymi przekrojami, b. staranną, mechaniczną obróbką oraz zastosowaniem połączeń stalowych (śruby, płaskowniki). Z uwagi na to, że dzwonnica w Kicku nie jest odnotowana w dostępnej literaturze przedmiotu, przedstawiona hipoteza odnośnie jej chronologii nie ma potwierdzenia źródłowego.

Sytuacja: dzwonnica posadowiona na froncie przykościelnego cmentarza, w jego pn.-zach. części, oddalona od zachodniej ściany kościoła o ok. 25 m. Cmentarz z pochówkami sprzed 1945 r. i powojennymi, okolony jest starym murem ogrodzeniowym z kamieni narzutowych. W pobliżu wschodniej ściany dzwonnicy usytuowany niewielki granitowy pomnik, bez inskrypcji (płytę z napisami usunięto) - zapewne poświęcony ofiarom I wojny światowej. **Materiał:** drewno dębowe i iglaste, ponadto stal (śruby, łączą płaskownikowe) blacha (pokrycie dachu), kamień, cegła (ławy fundamentowe). **Konstrukcja:** ławy fundamentowe pod podwaliny wykonane z kamieni narzutowych i uzupełnione cegłą ceram., nieznacznie wyniesione ponad poziom gruntu. Podstawę konstrukcji dzwonnicy stanowią równolegle ustawione na osi N-S 3 ażurowe ściany. Każda z nich składa się z: podwaliny, trzech symetrycznie ustawionych słupów (środkowego i dwu narożnych), oczepu, rygla 2-dzielnego oraz dwu rozbieżnych zastrzałów. Podwaliny dębowe o przekroju 26x26 cm, obrabiane mechanicznie. Pozostałe elementy o przekrojach nieznacznie mniejszych i mniej starannie obrobione. Słupy dołem osadzone w podwalinie, górą w belce oczepowej. Rygiel na wysokości ca 75 cm od

Wkładkę założył: **Mgr Alicja Gerlach-Jósewicz, wrzesień 1998**

(imię, nazwisko, data)

BDZ Szczecin

Miejsce przechowywania negatywów:

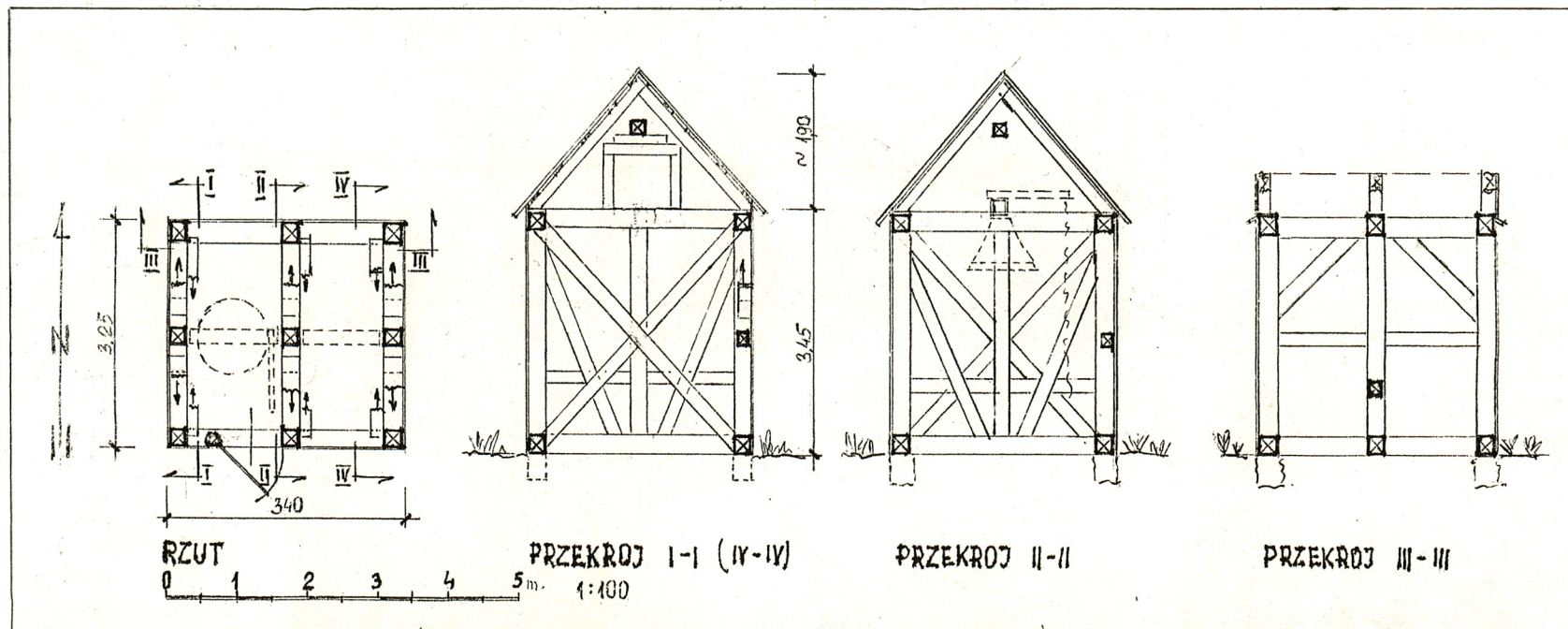
c.d. załącznik II

Wzór ODZ 1995 r.

Nr inw dok. kons. 518488 Neg. Nr 60.440-60.452

podwaliny, składa się z dwu części: jedna łączy słupek środkowy ze słupem północnym, druga analogicznie ze słupem południowym; połączenia na wręb, tworzący rodzaj nakładki. Dolne końce zastrzałów wpuszczone w podwalinę po obu stronach słupa środkowego, górne osadzone w górnych partiach słupów narożnych. Złącza ciesielskie wzmocnione kołkowaniem. Tę zasadniczą konstrukcję wzmocnia nowszy element, t.j. tj. dwa krzyżujące się zastrzały (14x12 cm) osadzone w narożach podwalin, górą powiązane z oczepami ścian pn i pd. Krzyżulce trzylegają bezpośrednio do konstrukcji ścian środkowej i wschodniej, zaś w przypadku ściany zach. są w nią pruszczone na 3-centymetrowy wręb. Zastrzały obrobione są b. starannie, połączone ze słupami środkowymi w miejscu skrzyżowania przy pomocy stalowych śrub. W ścianach pn i pd występuje słupek środkowy oraz dwa masywne miecze (25x25 cm), dołem wpuszczone w słupy narożne w ca 3/5 ich wysokości, górą w belkę oczepową. Dodatkowo ściana pn usztywniona jest w połowie wysokości dwuczęściowym rygłem (15x15 cm). Ściany od zewnątrz pionowo odeskowane, styki desek przykryte listwami. We wnętrzu podłoga gruntowa. Więźba krokwiowa, złożona z 3 par kozłów. Krokwie o przekroju ca 10x10 cm oparte o oczepy ścian pd i pn. Na osi wsch.-zach. ułożona belka poniżej połączenia krokwi - rodzaj płatwi - o niejasnej funkcji konstrukcyjnej. Dach pokryty blachą falistą, stropów brak. W ścianach szalunku wycięte otwory akustyczne (zob. dalej). Drzwi deskowe, od zewnątrz gładkie, od strony wnętrza usztywnione dwoma poziomymi listwami, połączone zastrzałem. Zawiasy pasowe, kute; zamknięcie na skobel. Tafla przymocowana do słupa (ø 15 cm) ustawionego na podwalinie, górą powiązanego stalowym łączem z mieczem ściany pd. Rzut zbliżony do kwadratu, wym. 340 x 325 cm. Wnętrze jednoprzestrzenne, wejście w ścianie pd, umieszczone asymetrycznie, bliżej narożnika S-W. Pierwotnie w ścianie tej znajdowało się dwoje drzwi; otwór bliższy narożnika S-E zabity jest deskami. Bryła zwarta, prostopadłościenna, przykryta dwuspadowym dachem o spadku połaci ca 45; połacie nieznacznie nadwieszono, tworzą niewielki okap nad ścianami pd i pn. Wysokość ścian 345 cm, wysokość dachu ca 190 cm. Elewacje surowe, pozbawione detalu. Deski szalunku ciemnobrunatne, nasączone środkiem konserwującym. W elewacji pd prostokątne drzwi, w pn dwa otwory w formie rombów, zaślepione płytą pilśniową. W górnych partiach elewacji wsch. i zach. wycięta po dwa okrągłe otwory akustyczne o średnicy ca 30 cm, dodatkowo - w elewacji wsch. - analogiczne dwa otwory o średn. 20 cm, umieszczone nisko, ca 50 cm od poziomu gruntu. Szczytowe partie ścian podkreślone deską okapową.

c.d. zał. nr II

1. Miejscowość	K I C K O	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Stara Dąbrowa	DZWONNICA przy kościele fil. p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej	c.g. tekst, zdjęcia
3. Województwo	szczęcińskie		

Wyposażenie. We wnętrzu znajduje się spiżowy dzwon ze stalowym sercem; średnica dzwonu ca 90 cm, wys. ca 70 cm. Czapa spłaszczona, w górnej partii szyi dekoracyjny fryz, poniżej inskrypcja: gegossen 1925 für die 1917 dem Vaterland ... C.Voss u.Sohn, Stettin. Dzwon zawieszony na masywnej belce balansowej, ułożyskowanej w oczepach ścian zach. i środkowej. Belka poruszana dźwignią, przymocowaną do niej płaskownikami i śrubami. W dzwonnicy jest miejsce dla zawieszenia drugiego dzwonu. Instalacji brak. Stan techniczny nie budzi zastrzeżeń. Remonty po 1945 r.: wg. informacji mieszkańców, w 1986 r. w dzwonnicy wybuchł pożar, w wyniku którego wymieniono zniszczone pokrycie dachu (wcześniej była tu karpiówka). Jednakże we wnętrzu śladów pożaru brak.

2

3

4

Wkładkę założył: mgr Alicja Gerlach-Jósewicz, wrzesień 1998

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BDZ Szczecin

Nr inw. dok. Konja. 5186/87

5

6

SPIS ZDJĘĆ

1. Dzwonnica i mur ogrodzeniowy cmentarza
widok od strony połudn.-zachodniej.
2. Dzwonnica, w głębi zach. ściana kościoła;
widok od półn.-zachodu (od
strony drogi).
3. Dzwonnica oraz fragment pomnika;
widok od połudn.-wschodu.
4. Dzwonnica, widok od półn.-wschodu.
5. Wnętrze dzwonnicy; narożnik półn.-
zachodni.
6. Dzwon z 1925 r.

.....

Fot. A.Gerlach-Jósewicz, wrzesień 1998

Rys. A.Gerlach-Jósewicz, J.Jósewicz,
wrzesień 1998